

Durven we uiteindelijk dienend te zijn aan de omgeving?

Elke gemeente, provincie, overheid of aannemer kent wel een beleidsstuk of contractstuk waarin uitgebreid wordt beschreven hoe participatie wordt ingericht. Hoe belangrijk we de stem van de omgeving vinden en hoe dit een plek krijgt binnen projecten in de leefomgeving. Maar wat we er écht mee doen? Niks. Zenden, vertellen, informeren. Dat is hoe de omgeving wordt 'betrokken'. Het beleid vindt niet zijn weg naar de praktijk. Participeren is een moetje.

Oké, ik overdrijf. Participatie wordt de laatste jaren steeds belangrijker bevonden. In de verschillende fases, van de plannen tot aan de realisatie van een project worden bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden steeds meer betrokken bij de besluitvorming. Heel goed. Maar, geef nou eens eerlijk antwoord op de vraag: *Hoe vaak heeft de omgeving in jouw project écht invloed gehad?*

De oorsprong van dit probleem komt in mijn ogen niet voort uit onwil. Het zit dieper. Op de een of andere vreemde wijze zetten wij elke keer weer opnieuw de techniek binnen het project centraal. Handelen we op basis van technische mogelijkheden. Hoezo?! Moeten we niet juist eerst kijken naar het DNA van de omgeving, de context en het toekomstbeeld? En vanuit daar kijken hoe techniek daaraan ondersteunend kan zijn?

Ik snap het. Participatie is eng. **Niemand durft de beslissingsbevoegdheid écht los te laten en open te zijn, terwijl dat juist in de voorbereidingsfase al gedaan moet worden.** Dan heeft participatie het grootste effect! Daarna zijn de kaders gesteld en zijn slechts nuances mogelijk. De input vanuit de omgeving verdwijnt dan in een black box.

Ironisch eigenlijk. Dat we met deze manier van participatie onszelf alleen maar in de vingers snijden. Want juist door niet open te zijn, los te durven laten en écht te luisteren naar de betrokkenen bereiken we niks anders dan een ontevreden omgeving. Een enorme vertrager binnen een project...

Nederland wordt namelijk steeds mondiger. Bewoners weten wat ze willen en vooral ook wat ze niet willen. Loze beloftes worden herkend en passief gedrag wordt niet (meer) geaccepteerd. Ze vinden dat ze recht hebben op een stem.

Echter, beleidstukken of zeurende stakeholders moeten niet de drijfveer zijn om participatie goed in te richten. **Participatie moet bijdragen aan een hoger doel: een tevreden omgeving, een land waarin iedereen betrokken is en zich verantwoordelijk voelt.** Er moet rekening worden gehouden met perspectieven en toekomstbeelden die leven bij gebruikers. Dát levert pas echt iets op voor het project.

En daarvoor moet je lef hebben. Ballen. Oude culturen doorbreken, open en eerlijk zijn. De kaders stellen, maar binnen die kaders los durven laten. En de moed hebben om te zeggen dat participatie op bepaalde gebieden ook simpelweg niet mogelijk is.

Wat mij betreft geen OG en ON die alles bepalen! Maar... Durven we dat? Kunnen we dat?! Samen, een wereld creëren waarin we de omgeving laten meebeslissen. Zodat ze ook écht zeggenschap hebben over, nota bene, de omgeving waarin ze leven. Stel je voor.